

A KIS ÚT

Ösdök óta vádolják a kereszténységet azzal, hogy az alázatosság érényének a hangoztatásával és ajánlgatásával a híveket gyengévé, félnkké és szolgálkúvé teszi.

Legutóbb egy tekintélyes író nyilatkozott ilyen értelemben és vádját a következő szavakkal öntötte formába: „... a belenyugvás, a szolgálkúség egy katolikus világnézetű írónak, pozitív jelenség!...”

Úgy látszik, mintha az idézett kijelentés igaz volna, főként, ha a belenyugvás szót és annak értelmét nézzük. A „szolgálkúség” kissé erős kifejezésnek tűnik, de nem nagyon tiltakozhatunk ellene, mert rokon a mindenbe való belenyugvással.

Gyakran halljuk a tanítást, mely a megbocsátásról, türelemről, az ellenségszeretetről, embertársaink iránti jóságról és szelidségről szól. Kialakult lelkünkben egy olyan lelki magatartás, mely bizonyosfokú passzivitásra ösztönöz minket. Szemünk előtt lebeg Jézus példája, aki állítólag mindent eltűrt, mindenbe belenyugodott. Nemcsak tűrte a farizeusok ellenséges gyűlöletét; ellenkezés nélkül megadta magát, amikor elfogták, belenyugodott a szenvedésbe és keresztrefeszítésbe... sőt úgy látszik, mintha erre a teljes megnyugvásra intette volna tanítványait is: Péter fegyvert fogott és karddal vagdalkozott; Jézus figyelmeztette: „akik fegyvert fognak, fegyver által vesznek el!” (Mt. 26, 52.) — Előzőleg arról beszélt Jézus, „aki megüti a jobb orcádat, fordítsd oda neki a másikat is; és annak, aki pörölni akar veled és köntösödöt elvenni, engedd át a palástot is; és ha valaki téged kényserít ezer lépésnyire, menj el vele kétannyira...” (Mt. 5, 39—41.)

A Szentírás más helyén viszont azt látjuk, hogy Jézus tudott nagyon kemény és határozott lenni. Szinte nem érti az ember, hogyan mondhatta a kemény szavakat: Jaj neked Korozaim! Jaj neked Betzsaida! Jaj nektek képmutató farizeusok! — Ugyanaz a Jézus, aki ajánlgatja, hogy kövessük őt a szelidségben, kötelet fon és kihajítja az árusokat a templomból. Ugyanaz a Jézus, aki a végnélküli megbocsátást hirdeti és azt mondja,

hogy „hetvenszer-hétszer” kell megbocsájtani, azt is világosan megmondja, hogy aki nem akar bűnbánatot tartani, kivetik a külső sötétségre, ahol lesz sírás és fogak csikorgatása.

Mindebből csak az az egy világosodik meg előttünk, hogy fogalmaink teljesen összekeverednek. Nem tudunk többé különböztetni, mi valójában az alázatosság és mi nem alázatosság, hanem gyengeség, félnkség, belenyugvás, szolgálkúség, stb. Ebbe a hibába esett az idézett író is, amikor a keresztény alázatot összetévesztette és összekeverte a mindenbe való belenyugvással és a vele rokon szolgálkúséggel. Ezért mondja, hogy a jelzett „érények” egy katolikus világnézetű írónak: pozitív jelenség!

Ezekután azon se csodálkozunk, ha az emberek nagyrésze tudatosan, vagy nem tudatosan szintén azonosítja ezeket a fogalmakat. Az alázatosság, a belenyugvás, tűrés, bosszúállásról való lemondás, gyávaság, félelem, félnkség és a szolgálkúség számunkra azonos jelentésű szavak és egy gyenge jellem kevésbé dicséretes tulajdonságai. Egészen természetes, hogy sokan azt mondják, ha ez a vallásosság, akkor nem kérünk belőle; mások pedig igyekeznek a gyávaságban és szolgálkúségben látni életük, vallásosságuk értelmét.

Lelki szempontból életbevágóan fontos tisztázni, mi az alázatosság igazi értelme és vajon azonosít-

ható-e a gyávasággal és szolgálalkúséggel.

Az alázatosság szó értelme aszerint változik, kivel szemben gyakoroljuk az alázatosságot.

1. *Kötelességünk az alázatosság gyakorlása Istennel szemben... ez az alázatosság nem más, mint Isten felségének elismerése. Elismerjük, hogy Isten teremtőnk és parancsolónk és ezért alávetjük magunkat; cselekedeteinket, egész életünket parancsai szerint rendezzük be. Ő parancsol, mi pedig engedelmeskedünk. Istennel szembeni viszonyunkban az alázatosság tehát nem más, mint alárendelt állapotunknak elismerése.*

Ez ellen az alázatosság ellen vét az az ember, aki fellázad Isten ellen, nem akarja elismerni függőségét, teremtményi mivoltát. Ezt a bűnt nevezi a szentírás gögnek: amikor az ember önmaga számára detronizálja Istent, megtagadja Neki a köteles engedelmességet és erkölcsi életének legfőbb irányítója többé nem Isten, hanem saját akarat.

Világos, hogy ennek az alázatnak semmi köze a félenkséghez, gyávasághoz, szolgálalkúséghez; ez nem más, mint teremtményi állapotunk elismerése.

2. *Kötelességünk az alázatosság gyakorlása embertársainkkal szemben... ez esetben az alázatosság a fék szerepét tölti be. Ennek az erénynek a segítségével fékezzük meg magunkat; megóv önmagunk túlértékelésétől. Önmagunk túlértékelésének a veszedelme állandóan fenyeget; az alázatosság erénye segít, hogy helyesen ismerjük meg saját értékeinket és ne tartsuk többre magunkat, mint amilyenek valójában vagyunk.*

a) Ha ez az alázatosság megvan bennem, akkor arra törekszem, hogy az emberek ne értékeljenek többre, mint amennyit valóban érek.

b) Én is csak annyi értéket tulajdoníthatok szavaimnak és cselekedeteimnek, mint amennyit érek... és nem nézek le másokat, hanem elismerem esetleg nagyobb értékeiket.

c) Arra is törekedhetem, hogy kevesebbnek látszódjam, mint amennyi személyiségem valódi értéke. Ezt szabad megtennem, mert ezáltal Jézushoz fogok hasonlítani, aki bár Isten volt, mégis mindenben embernek látszott.

Az ilyen értelemben vett alázatosság ellen vétkezik, aki tulságos tiszteletet követel magának. Vétkezik az is, aki embertársait lenézi, megveti, becsmérlé azért, hogy önmagát magasra emelje.

Azonban az is vét az ilyen értelmű alázatosság ellen, aki nem követeli meg magának a neki járó tiszteletet; különösen akkor, amikor erre szüksége volna. Egy pedagógus nem engedheti meg tanítványainak — alázatosságból — hogy a gyerekek levegőnek nézzék. Egy tanárember nem nézheti el alázatosságból, hogy növendékei rendetlenkedjenek. Egy parancsnok nem lehet alázatos, amikor alárendeltjei fegyvelemsértéséről van szó. Egy keresztény ember nem lehet alázatos, amikor vallásos meggyőződésének képviseléséről van szó... mert ez nem alázatosság, hanem gyengeség és félenkség, vagy egyéb fogyatékoság, de nem alázatosság.

Az alázatosság ebben az értelemben sem azonosítható a mindenbe való belenyugvással, vagy szolgálalkúséggel.

3. *Kötelességünk az alázatosság gyakorlása önmagunkkal szemben is... ez az alázat helyes értékelésre vezet mindet.*

a) Belátjuk, hogy ami jó van bennünk, az nem a mi érdemünk, hanem Annak az érdeme, Akitől minden jó származik.

b) Azt is belátjuk ennek az alázatosságnak a segítségével, hogy

van bennünk hiba is bőven, melyek megjavítására kell törekednünk.

c) Azt is belátom — ha alázatos vagyok — hogy nem szabad önmagamnak túlságos értéket tulajdonítanom; ugyanakkor azonban meglévő jó tulajdonságaimat is meg kell látnom és el kell ismernem, mert ezek tagadása nem volna igazság, hanem tévedés, vagy hazugság és így nem volna erény, hanem bűn.

Az ilyen értelemben vett alázatosság ellen vét az, aki túlbecsüli erényeit. Olyan erényeket és jó tulajdonságokat tulajdonít önmagának, melyekkel soha nem rendel-

kezett. Vétkezik így, aki olyan feladatokat, állásokat követel magának, melyek erőit felülmulják. De az is vétkezik, aki állandóan agyba-főbe dicséri önmagát, jó híreket kelt önmagáról, hogy mindenki bámulja és csodálja.

Ennek az alázatosságnak sincsen semmi köze se a gyávasághoz, se a szolgálalkúséghez.

Ez az alázat, melyről Jézus beszélt a pünkösd utáni XVI. vasárnap evangéliumában: „... aki magát felmagasztalja, megaláztatik, aki magát megalázza, felmagasztaltatik!” (Lk. 14. 11.) (Z)

NAPLÓ

NŐI HIVATÁS AZ EGYHÁZI ÉS VILÁGI ÉLET KÖZÖTT. A bajor Eichstättben, ebben az ósrégi püspöki rezidenciában és búcsújárárhelyen, az egyházmegyei férfi és női lelképásztori püspöki hivatal az elmúlt évben tanfolyamot rendezett, amely a maga nemében az első volt Németországban és talán az egész világon. Tanfolyamot létesítettek leendő és már gyakorló plébániai házvezetők részére.

Ugyanis már régen felismerték, hogy az asszonyoknak és leányoknak a papi háztartásokban többre van szükségük, mint pusztán háztartási kiképzésre. Mert úton-útfélen tevékenységük olyan területre is kiterjed, amelyek különleges emberismeretet, tapintatot és ismereteket igényelnek. Gondoljunk csak arra, mennyi függ attól, hogyan kezelik a plébánia kapuját. Nem úgy van, mint más háznál. Itt sok kereső és kérdezősködő számára a templomba vezető ajtót ki lehet nyitni, de be is lehet csapni.

A tanterv és a tantárgyak meghatározása követte azt a célt, hogy felemeljék és szellemileg megalapozzák a plébániai gazdasszonyok hivatástudatát és jelentőségét. A tananyag a következő volt: hittan aszkézissel, egyháztörténeti áttekintés és a lelképásztori munka felépítése. Mert alapjában véve ez a női pálya, az egyházért való élet hivatása, a szentély előterében való szolgálat és apostolkodás. Életismeret egyszerű lélekismerettel, emberekkel való bánnitudás, jellemképzés, egészségtan és illemtan, mert a plébániának is szüksége van az igazi nő alakító és melegítő befolyására, aki megfelelő légkört tud teremteni. A kor eseményei tudósításokkal és bevezetéssel a film, a rádió, a sajtó, a politika világában, mert a legkisebb falu paplakáig is eljut a koráramlatok hullámverése és éppen annak, aki olyan közel lakik az örökkévaló Istenhez, éles szemének és éber érzékének kell lennie a múlt dolgok értéke és értéktelensége iránt. Végül praktikus gyakorlatok az otthon gondozásában, a házi betegápolásban, diétás konyhában, kert- és virágápolásban, segédkezés a templomban, sekrestyében és plébániahivatalban, családi közösség kialakítása, hogy ne csak a konyha, de az egész háztáj jól gondozott legyen.